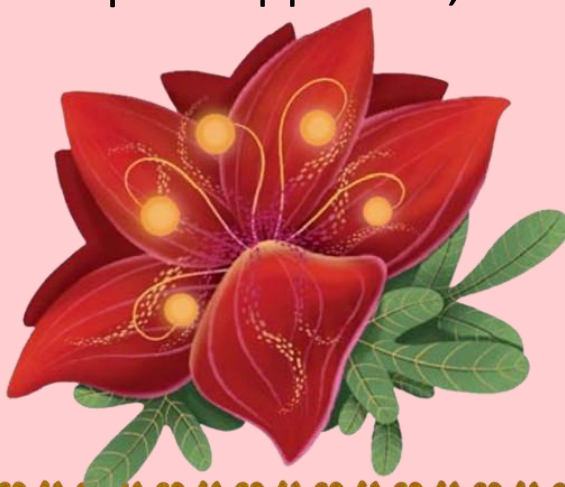

ЛІТЕРАТУРА

(українська та зарубіжна)

9 клас

Завдання
для діагностування результатів навчання
учнів/учениць за темою
«Г. Сковорода. Афоризми. “Розмова п’яти
подорожніх про істинне щастя в житті”»
за підручником авторського колективу
Ольги Ніколенко
(К.: ВЦ «Академія», 2025)

Авторка – вчителька Олена Гвоздікова

Лінія часу

Установіть відповідність між датами та подіями в житті Григорія Савича Сковороди.

1794

6

1769

1759

5

1742-
1744

1734

4

3

2

1722

1

1. З _____ року викладав поетику, іноземні мови та інші дисципліни в Харківському колегіумі.

2. Вступив до Києво-Могилянської академії, що в той час стала передовим осередком науки.

3. Помер 29 жовтня в селі Пан-Іванівці, в будинку Ковалевських.

4. Народився 22 листопада в родині козака в містечку Чорнухи (нині Полтавської області).

5. Полишив викладання і обрав новий спосіб життя – у молитвах, роздумах, писанні творів, мандрівках.

6. Брав участь у виступах імператорської капели і разом із нею побував у багатьох європейських країнах.

Анаграми

Розшифруйте анаграми і запишіть, як називають
Григорія Сковороду.

нслдеюаВи

оїйсН онсочімКі
встодміСіо

кйріаьснУки
атСкро

йьшайНбліи
ксьранУїкйи лофФосі
іВхс іваЧс

иейшПр
йанУирсьікк пХііп

ониДйухв одК
ьїУкнкрсаїо рлутКиуь

«Так – Ні»

Замалюйте комірки з правильним твердженням зеленим кольором, а з хибним – червоним.

Г. Сковорода народився в козацькій родині.

Після повернення з-за кордону Г. Сковорода працював бібліотекарем.

Г. Сковорода творив лише в жанрі поезії.

Сковорода є яскравим представником доби Просвітництва.

Усі твори Сковороди написані латиною.

Останній рік життя Сковорода прожив у будинку батька свого колишнього учня.

Г. Сковорода створював афоризми, коли працював у Харківському колегіумі.

Сергій Жадан є одним із перекладачів творів Г. Сковороди.

Книгу, яка вийшла після смерті Г. Сковороди, назвали «Світ ловив мене, але не піймав».

Г. Сковорода започаткував жанр афоризмів.

Афоризми Г. Сковороди не втратили свого значення і в наш час.

Життєвий шлях Г. Сковороди – це постійне самопізнання.

Відновіть афоризми

Поедняйте стрілками початок і кінець афоризмів Г. Сковороди.
До якої тематичної групи належить кожен із цих афоризмів?

Любов виникає з любові;
коли хочу, щоб мене
любили

Не все те отрута, що

Бери вершину

Без ядра горіх ніщо,

Тоді лише пізнається
цінність часу,

Все минає, але

Як нерозумно
випрошувати те,

Ти робиш найкращу і
для тебе рятівну справу,

коли він втрачений.

любов після всього
зостається.

неприємне на смак.

чого можеш сам
досягти!

я сам перший люблю.

і матимеш середину.

коли твердо ступаєш по
шляху доброго глузду.

так само як і людина
без серця.

Тематичні групи афоризмів

Розподіліть афоризми Г. Сковороди за тематичними групами.
Розфарбуйте комірки відповідними кольорами.

Любов

**Наука,
освіта,
пізнання**

Час

Любов виникає з
любові, коли
хочу, щоб мене
любили, я сам
перший люблю.

Добрий розум
робить легким
будь-який спосіб
життя.

З усіх утрат утрата
часу найтяжча.

Розум завжди
любить до чого
братися, і коли він
не матиме доброго,
тоді звертатиметься
до поганого.

Що може бути
солодше за те,
коли любить і
прагне до тебе
добра душа?

Більше думай і
тоді вирішуй.

Все минає, а
любов після
всього зостається

Тоді лише
пізнається
цінність часу,
коли він
утрачений.

Одне мені тільки
близьке, вигукну
я: о школо, о
книги!

Поєднайте імена персонажів та їхні позиції у діалозі про щастя

1.
Григорій

А. Слухач, який сприймає ідеї та, можливо, лише починає замислюватися над ними.

2.
Яків

Б. Представляє прагматичний погляд на щастя, пов'язуючи його з володінням та задоволенням від зовнішніх благ.

3.
Єрмолай

В. Голос автора, який проповідує ідею «сродної праці» та внутрішньої гармонії.

4.
Афанасій

Г. Виступає як співрозмовник, який прагне зрозуміти глибинні ідеї Григорія, уточнює та підтримує діалог.

5.
Логвин

Ґ. Підсилює думку Григорія про важливість внутрішнього світу, показує, що навіть великі зовнішні досягнення не приносять щастя, якщо людина не пізнала себе.

1

2

3

4

5

Кому належать ці слова?

Пригадайте зміст твору і встановіть,
кому належать ці слова.

«Люди в житті своїм
працюють, метушаться,
утаюються, а нащо,
багато хто й сам не
тямить.»

«Премилосердна матінка
наша природа і батько
всілякої втіхи відчинив
шлях до щастя кожному
без вибору диханню.»

«Джерелом нещастя є
наша безпорадність: воно
нас полонить, видаючи
гірке за солодке, а солодке
за гірке.»

«Як на мене, найкраще,
коли бути задоволеним
усім..»

«Життя наше — дорога,
а вихід до щастя не
коротенький...»

«Здавна вже шукаю я
щастя, але годі його
знайти.»

1. Єрмолай

2. Яків

3. Логвин

4. Григорій

5. Григорій

6. Афанасій

1

2

3

4

5

6

Тестування

**Перевірте, наскільки добре ви засвоїли матеріал з теми
«Трактат Г. Сковороди
“Розмова п’яти подорожніх про істинне щастя в житті”».**

1. Про що на початку розмови дискутували персонажі?

- А) про щастя;
- Б) про мандрівки;
- В) про труднощі життя;
- Г) про природу.

2. Які міста згадані в тексті як простори, де «ніде немає більше веселощів та розваг»?

- А) Лондон і Рим;
- Б) Париж і Венеція;
- В) Київ і Львів;
- Г) Відень і Берлін.

3. Хто з персонажів стверджує, що «високі посади, веселе місто, всілякі гриська та розваги і всі ваші витівки безсилі потішити духа»?

- А) Афанасій;
- Б) Яків;
- В) Григорій;
- Г) Логвин.

4. Що, на думку Григорія, може по-справжньому допомогти подолати нудьгу?

- А) подорожі та розваги;
- Б) багатство та влада;
- В) спілкування з високоповажними особами;
- Г) знання того, що становить істинне щастя, і як його віднайти.

Тестування

5. Яке бажання висловив Афанасій, коли Григорій запитав, чого він бажає найбільше?

- А) стати чиновником і мати венеціанський будинок і флорентійський сад;
- Б) бути хвостатим, як лев, головатим, як ведмідь, вухастим, як осел;
- В) жити спокійним і розміреним життям;
- Г) здобути славу і визнання серед мудреців.

6. З чим порівняв Григорій бажання Афанасія?

- А) з дитиною, що плаче за іграшкою;
- Б) з річкою, що змінює свій напрямок;
- В) з деревом, яке хоче бути водночас багатьма різними видами дерев;
- Г) з будинком, який будується без фундаменту.

7. Чому, за словами Григорія, люди не можуть віднайти щастя?

- А) тому що не бажають його і не знають, у чому воно полягає;
- Б) через відсутність можливостей;
- В) через надмірну скромність;
- Г) через постійні мандрівки.

8. Хто або що, за словами Григорія, відкриває шлях до щастя людині?

- А) сама людина через самопізнання;
- Б) мати природа;
- В) усілякі розваги;
- Г) суспільство та його закони.

Тестування

9. Що, за словами Григорія, є джерелом нещастя?

- А) зовнішні обставини та впливи;
- Б) незнання точного місця, де «поселилося» щастя;
- В) людська безпорадність, яка видає гірке за солодке, а солодке – за гірке;
- Г) відсутність достатнього спілкування з іншими людьми.

10. Що Єрмолай вважає найкращим для досягнення щастя?

- А) досягнення внутрішнього спокою та гармонії;
- Б) бути задоволеним грішми, землею, здоров'ям та всім, що є на світі;
- В) пізнання себе та своїх внутрішніх потреб;
- Г) допомога іншим та служіння суспільству.

11. Яку метафору використовує автор у фіналі для опису людського життя?

- А) «Життя — це подорож без кінця»;
- Б) «Життя — це пошук істини»;
- В) «Життя — це шлях до щастя, повний перешкод»;
- Г) «Життя наше — дорога».

12. Що порадив Григорій іншим персонажам, щоб вони могли знайти щастя?

- А) мандрувати чужими краями та досліджувати світ;
- Б) задовольнятися всім, що є, зокрема матеріальними благами;
- В) регулярно молитися Богу і дотримуватися релігійних обрядів;
- Г) поміркувати і зрозуміти, що для них є найкращим і найбажанішим.